

## 11. Nyhedsbrev

til DJ-repræsentanter i grønne råd og JKF-formænd

Kære alle

Dette nyhedsbrev er proppet med info om sager, der ligger i periferien af jeres virkefelt, men det er emner, som diskuteres blandt medlemmerne, så derfor ...

1. Kronvildtrapport fra Kalø
2. Danmark skal have en naturkanon
3. Ny aftale i EU om revision af landbrugsordningerne åbner for mange penge til miljøforbedringer
4. Internationalt perspektiv på gåseproblemet langs Vadehavet

Ad. 1: Rapporter fra DMU-Kalø

Afdeling for Vildtbiologi og Biodiversitet, Danmarks Miljøundersøgelser, Aarhus Universitet har netop offentliggjort Faglig Rapport nr. 690: Hvor nedlægges krondyrene - og hvorfor?

I rapporten fremlægges en undersøgelse af sammenhængen mellem lokale forskelle i forekomst og bestandstæthed af fritstående krondyr i Jylland. Undersøgelsen er baseret på en analyse af de statistiske sammenhænge mellem jagtudbyttet af krondyr på den frie vildtbane i jagtsæsonen 2001/02 fordelt på i alt 322 10x10 km kvadrater i Jylland i forhold til landskabssammensætning (primært skov og ikke-skov), urbaniseringsgrad (forekomst af vejlanlæg og bebyggelse) og den "historiske" forekomst af krondyr i disse kvadrater (dvs. før 1985). Sandsynligheden for, at der i et kvadrat blev nedlagt et eller flere krondyr, steg markant med arealet af sammenhængende skov på mindst 5 km<sup>2</sup> og arealet af udyrkede græs- og hedeflader og aftog svagt med kvadratets bebyggelsesgrad. Der blev rapporteret om nedlagte krondyr i 89% af de kvadrater, hvor krondyr forekom før 1985 (defineret som "kerneområdekvadrater"), i 39% af de kvadrater, som grænsede op til kerneområder og i ca. 20% af kvadraterne i det øvrige Jylland. De oprindelige kerneområder, hvor krondyr forekom før 1985, udgjorde således fortsat i 2001 tyngdepunkterne for de jyske kronvildtbestande. Tilsammen kunne 37% af variationen i lokal forekomst af nedlagte krondyr forklares ud fra landskabssammensætning og afstand til kerneområder. Udbyttet af krondyr i kerneområderne var 3-8 gange højere end i resten af Jylland, hvis landskabssammensætningen tages i betragtning. Denne forskel skal nok primært forklares ud fra forskelle i afskydningspolitik og jagtpraksis. Landskabets urbaniseringsgrad ser ud til kun at have en svagt negativ indvirkning på såvel forekomsten som bestandstætheden, men disse effekter er små i forhold til den overordnede betydning af landskabets sammensætning og "kerneområdeeffekten". Da det uden tvivl er jagten, der p.t. begrænser kronvildtbestandens vækst og spredning, og det efter alt at dømme er den nuværende jagtlige praksis, der forårsager den skyhed, som får krondyr til at undgå habitater, hvor de føler sig truet af mennesker, vil en lokal totalfredning over en periode formentlig være den mest effektive måde at sikre etablering og opbygning af nye lokale bestande.

Rapporten kan frit downloades fra DMU's hjemmeside: [www.dmu.dk](http://www.dmu.dk) (udgivelser, faglige rapporter)

Kommentar: Mange læser tilsyneladende rapporten som den endegyldige kritik af jægerne hidtidige måde(r) at forvalte kronvildtet her i landet – for eksempel i DN, hvor vicepræsidenten bruger rapporten som en begrundelse for at indføre arealkrav til begrænsning af afskydningen lokalt. Det kan man læse om på DN's hjemmeside, <http://www.dn.dk>. Man tager i DN

tilsyneladende ikke højde for, at der er sket meget, når det gælder kronvildtforvaltning i Danmark siden 2001/02 vis a vis bestandspredning og kronvildtgruppernes indsats landet over. Det er forventeligt, at andre vil tage tråden op fra DN. Læs: Mere kritik af jægerne.

Ad. 2: Danmark skal have en naturkanon - og du kan få indflydelse på den!

Dyr, planter, mineraler, vejrfænomener, landskaber og anden natur. Hvordan ser din helt personlige naturkanon ud? Nu skal Danmark have en naturkanon, der bl.a. skal indeholde særligt udvalgte danske naturområder, planter og dyr - og du har mulighed for at få indflydelse!

"Som led i at miljøminister Troels Lund Poulsen har sat gang i en offentlig debat om, hvad naturkanonen skal indeholde, har vi lavet en hjemmeside, hvor alle kan komme med forslag", fortæller kontorchef Mette Marcker Christiansen fra Skov- og Naturstyrelsen.

Den nye hjemmeside hedder [www.naturkanonen.dk](http://www.naturkanonen.dk). Her kan alle komme med deres forslag til hvilke dyr, planter, naturtyper eller konkrete områder, som de mener bør være med i naturkanonen. Samtidig kan man på hjemmesiden læse alle de andre forslag, der er kommet ind.

"Man behøver dog ikke lade sig begrænse af de muligheder, vi har opstillet. Alle er f.eks. velkomne til foreslå helt nye kategorier, som de synes skal med i en naturkanon. Vi ønsker ikke at begrænse debatten på nogen måde", understøtter Mette Marcker Christiansen.

Men hvad er egentlig en kanon? Kanon betyder: Rettesnor, regel, forbillede. En naturkanon skal derfor bestå af det, som nogen har udpeget som det bedste eller det vigtigste. Naturkanonen vil fortælle om hele Danmarks natur og vil bl.a. bestå af blandt andet særligt udvalgte steder, naturtyper, plante- og dyrearter. Naturkanonen skal med andre ord have fokus på danske natursteder og arter, der på en eller anden måde har en herlighedsværdi for os alle, og som samtidig kan danne grundlag for formidling af naturfaglige emner, problemstillinger og sammenhænge.

Naturkanonen skal bl.a. bruges til at:

udbrede kendskabet til den danske natur (i form af en netbaseret besøgsguide)  
bidrage til at give os alle flere naturoplevelser  
understøtte den folkelige debat om naturen  
bruges i undervisningen - bl.a. i folkeskolen

Helt frem til foråret 2009 kan alle komme med både forslag på den nye hjemmeside. Herefter vil en række eksperter udvælge dem, der kommer med i naturkanonen. Den endelige naturkanon forventes klar til præsentation i løbet af efteråret 2009.

Deltag i debatten på [www.naturkanonen.dk](http://www.naturkanonen.dk)

Læs pressemeddelelsen om naturkanonen på Miljøministeriets hjemmeside  
Kommentar: Dette her kan godt ende som en større sag i de grønne råd (har vi naturtyper her i kommunen, som er truede?). I så fald må I lade jeres lokalkendskab komme fællesskabet til gavn.

Ad. 3: Der er nu endelig truffet afgørelse på baggrund af EU's sundhedstjek af landbrugsstøtteordningerne - og vi må sige, at det som udgangspunkt er vand på jægerne mølle. Læs mere om aftalen, der reserverer store penge til miljøprojekter i landbruget - hvis regeringen vil det.

<http://www.fvm.dk/Default.aspx?ID=18486&PID=165776&NewsID=5355>

DOF og oppositionspartierne har allerede reageret.

[http://www.dof.dk/index.php?id=nyheder&s=nyheder&m=visning&nyhed\\_id=562](http://www.dof.dk/index.php?id=nyheder&s=nyheder&m=visning&nyhed_id=562)

<http://www.landbrugsavisen.dk/Nyheder/Netnyheder/2008/11/21/SF+Brug+10+procent+af+s+toetten+paa+miljoe.htm>

Kommentar: Som man kan læse, er der tale om midler fra den såkaldte "landdistriktspulje" - mia. af kroner. Der er i skrivende stund stadig uenighed på Christiansborg om, hvor mange penge regeringen søger hjem, men under alle omstændigheder er der tale om så store penge, at 10 procent til miljøformål i landbruget virkelig vil kunne løse op for mange stridigheder på det felt. Jeg følger op, når der er nyt om emnet. Sagen er værd at have i baghovedet, når der skal arbejdes med miljøtiltag lokalt (Natura 2000, forstå sig.).

Ad. 4: Flere reservater til gæs

(Direkte fra By- og Landskabsstyrelsens hjemmeside den 21. ds.):

Landmænd i Vadehavsområdet oplever stigende problemer med store flokke af gæs, der udretter voldsomme skader på afgrøderne. Derfor er der behov for flere reservater, hvor gæssene kan være, uden at komme i konflikt med landmændene. Områderne skal udpeges i et samarbejde mellem landene omkring Vadehavet.

Det var konklusionen på workshoppen mellem Danmark, Tyskland og Holland, der blev afholdt i Ribe den 19. og 20. november 2008. Workshoppen blev arrangeret af By- og Landskabsstyrelsens Miljøcenter Ribe, Vadehavsforummet og Det Fælles Vadehavssekretariat.

Forvaltning af gæs er et spørgsmål, der får stadig større betydning i Vadehavsregionen. På den ene side hører gæssene til området og er et typisk element i Vadehavsregionens biodiversitet. Samtidig er de en vigtig turistattraktion. På den anden side medfører nogle gåsearter - navnlig bramgås, blisgås og grågås - stadig større skader på landbrugsjord, og ordningerne for udbetaling af erstatning til landbruget anses for at være utilstrækkelige, ufleksible eller ikke-eksisterende.

Bestandene af kortnæbbet gås, bramgås, grågås, blisgås og knortegås har alle været i stærk vækst i de seneste årtier, og til eksperternes overraskelse bliver bestandene ved med at vokse. Denne kendsgerning blev på workshoppen forklaret med de gunstige betingelser i yngleområderne, hovedsagelig de stigende temperaturer i Nordeuropa og Sibirien, den positive udvikling i overvintringsområderne, dvs. tilstrækkelige arealer med føde af høj kvalitet, og gæssenes store evne til at tilpasse sig de skiftende betingelser og finde andre yngle- og overvintringsområder.

Der var enighed om, at den bedste måde at håndtere gæssene på, er en strategisk, langsigtet og international tilgang, hvor man opretter reservatområder for gæs.

Inden for reservatområderne får landmændene betaling for at lade gæssene græsse og for at forbedre forholdene for gæssene, f.eks. ved at sørge for græs af høj kvalitet og mindske forstyrrelserne. Uden for disse områder kan gæssene jages væk, f.eks. ved jagt. Der er adskillige eksempler på, at fuglene hurtigt tilpasser sig en sådan situation og begynder at foretrække reservatområderne, når blot de er tilstrækkeligt store og af tilstrækkelig god kvalitet.

På workshoppen, der havde repræsentanter inden for videnskab, landbrug og naturbevaringsforeninger samt jægere og ansvarlige myndigheder, vedtog man at nedsætte en arbejdsgruppe, der skal udvikle redskaber til at planlægge og prioritere områder, der er egnede til gåseforvaltning.

Arbejdsgruppen vil udarbejde en strategisk gåseforvaltningsplan, som bliver forelagt for den 11. trilaterale vadehavskonference, der skal afholdes i Tyskland i 2010.

Yderligere oplysninger

Afdelingsleder John Frederiksen, By- og Landskabsstyrelsen, Miljøcenter Ribe, tlf. 7254-8512,  
[jobfr@rib.mim.dk](mailto:jobfr@rib.mim.dk)

Kommentar: Der er tale om reservater til brug i foråret. Mere om sagen senere.

Så mange var ordene for nu. Næste ugebrev kommer især til at dreje sig om kursustilbud for jer i 1. og 4. kvartal 2009. Der arbejdes på sagen, men kursuskataloget er knapt færdigt d.d. Så derfor ...

Venlig hilsen

Rys